

Naturskyddsföreningen

Tjörn Naturskyddsförening

Verksamhetsberättelse 2025

Tjörns Naturskyddsförening är en demokratisk och ideell förening som utgör en krets av Naturskyddsföreningen, med syftet att värna, vårda, och visa på naturen och dess behov av hänsyn i vid bemärkelse.

TNF hade vid årets slut 389 medlemmar. I relation till befolkningen är Tjörns Naturskyddsförening en relativt stor krets, med en större andel medlemmar av befolkningen än till exempel Göteborg.

Styrelsen har under 2025 bestått av 11 styrelseledamöter (två styrelsemedlemmar har avsagt sig uppdraget under året). Styrelsen har på ordinarie styrelsemöten träffats en gång före och tio gånger efter senaste årsmötet den 30 januari 2024. Möten har ägt rum och protokollförts 250108, 250206, 250312, 240423, 250519, 250610, 250819, 250917, 251015, 251108 (förlängt möte för diskussion om verksamhetsplan) och 251209.

Tre representanter för TNF hade ett långt möte med företrädare för Socialdemokraterna och Liberalerna, då bland annat översiktsplanen diskuterades. Politikerna var intresserade av TNFs synpunkter och ville återkomma om nya möten.

TNF har haft representation i kommunens nätverksgrupper gällande kultur, företagarmöten, turist- och föreningsnätverken samt deltagit i Framtidsveckan tillsammans med Omställningsrörelsen på ön. TNF har representation i NIB (Naturskyddsföreningen i Bohuslän) samt i HelaSverigeSkaLeva.

Ängs- och hagmarksgruppen

Hagmarksgruppen har jobbat vidare med naturvård som tidigare. Inbjudan har gått ut till allmänheten att delta vid tio lördagar under året (en gång inställd p g a vädret). Mellan fyra och åtta personer har deltagit. Man har röjt slån och sly samt betesputsat i de naturreservat som TNF har påtagit sig ansvar för. Det är de öppna markerna som betas på sommaren på Björshuvudet, Toftenäs och Utänge ö samt kommunreservatet Tuveslätt.

Utöver de nio programtillfällena har en grupp, varje tisdag vid tjänlig väderlek, vårdat Björshuvudets betesmarker. Ett arbete som fortgått årligen allt sedan förberedelserna inför reservatsbildning startades av föreningen 2013. Vi har haft ett tätt samarbete med Västkuststiftelsen som gjort de mer omfattande åtgärderna. Det har tillkommit en bro över bäckravinen som blivit tillgänglig under hösten. Betet har i år varit tillfredsställande tack vara Lyröns entreprenad.

Sammantaget har gruppen vid Utänge ö och Björshuvudet under året lagt cirka 300 mantimmar, ett tidvis slitsamt men ett roligt och uppmuntrande arbete för naturvården. Vi har upplevt trevlig samvaro och njutit av natur och kaffepauser vid röjningstillfällena.

TNF har med stöd från Länsstyrelsen satt upp informations-skyltar för att undvika störningar på kustgentianans marker där tidigare år tältning och eldning varit utbredd. Vi har även under hösten konstaterat att de försök med insådd av kustgentiana som företogs 2024, genom ett projekt från Länsstyrelsen, har visat goda resultat på nära nog alla provytor där de tidigare funnits men försvunnit.

Sommarens slätter på gården Änga på Härön samlade i slutet av juli ett stort gäng arbetsvilliga. Som vanligt avslutades med uppskattad underhållning och lunch hos familjen Holmberg.

Under framtidsdagarna på Tjörn i maj bjöd föreningen på en guidad vandring för ett 30-tal deltagare ute på Utänge ö. Likaledes under *De vilda blommornas dag* i juni då ett 15-tal personer slöt upp. Vi gjorde vandringen även som ett minne efter bortgångna botanisten Ingemar Jonasson och naturguiden Tomas Liebig.

Trafikgruppen

Trafikgruppen har haft några möten för att diskutera hur föreningen ska kunna påverka frågor om trafik och miljöanpassning lokalt i Tjörns kommun. Några deltagare har också skrivit förslag till Trafikverket om lokala åtgärder som vi anser skulle förbättra miljön och trafiksäkerheten på Tjörn.

Klimatgruppen

Mellan oktober 2024 och augusti 2025 hölls en studiecirkel *Hållbar energi tillsammans*. Förutom Klimatgruppen deltog också intresserade medlemmar.

I maj deltog Klimatgruppen i *Framtidsveckan* och ansvarade för en liekurs, en fotoutställning på Billströmska och Sundsby – *En tidsresa i biologisk mångfald* – framställd av naturskyddsföreningen i Lerum, föredraget *Bakom kulisserna på Fiskarnas rike* av Martin Falklind, samt föreläsning om *Energilagring, energiberedskap och energigemenskap* med bland annat Hans Eek, ETC.

I juni hade Klimatgruppen möte med Amanda Forsman och Camilla Svärd, tjänstepersoner som arbetar med hållbarhetsfrågor i Tjörns kommun, om uppföljning av kommunens klimatlöften samt om klimat- och energiplan.

I september gjorde några av de som deltagit i studiecirkeln en studieresa till Glava Energy Center med hjälp av medel från *Hållbart Bohuslän*. Klimatgruppen deltog också i aktiviteter under skördedagen på Sundsby.

I november hade deltagare från studiecirkeln ett givande möte med kommunala företrädare som arbetar med hållbarhet, energiplan, beredskap och näringsliv om *Energigemenskaper som beredskapsresurs*. Gemensamt offentligt möte med samma tema planeras under första kvartalet 2026.

Plangruppen

Plangruppen består av fem medlemmar. Under året har plangruppen lämnat yttrande om nya detaljplaner i Häggvall, Nordviksgård och Myggenäs. Några av synpunkterna handlar om bristande naturhänsyn vid exploatering eller att byggnation och exploateringsgraden har bristande anpassning till omgivningen generellt, både till natur och befintlig bebyggelse.

Vi har också lämnat yttrande gällande åtta förhandsbesked/bygglov för enbostadshus i icke detaljplanerade områden. Vi har framfört synpunkter på att ansökningarna avser bebyggelse på landsbygd och inte i anslutning till tätorter som är den allmänna rekommendationen i senaste översiktsplanen. I några fall medför byggnationen stor påverkan på natur- och kulturvärden, det kan saknas långsiktigt säkra lösningar för vatten och avlopp samt att byggnation utanför tätorter ofta medför ökat bilberoende vilket kan medföra ytterligare klimatpåverkande utsläpp.

Plangruppen har också lämnat yttrande gällande ansökan om tillstånd för anläggning av luftledning, sjö- och markkabel i Askeröfjorden i Stenungsunds och Tjörns kommuner (mål nr M 2516–24). TNFs yttrande avsåg nedläggning av sjökabel. Vi påpekade risk för spridning av förorenat bottensediment i samband med nedläggning av sjökabel i Askeröfjorden samt att ålgräsängar i vikar nära Almösund riskeras att skadas och därför bör annan plats väljas för övergång mellan sjö- och markkabel.

Yttrande har också lämnats på avgränsningssamråd angående SF Marinas ansökan om muddring, spontning och kaj inom Habborsby 2:55 i Vallhamns industriområde. Arbetet som planeras innebär risk att förorenat sediment sprids samt negativ påverkan på lokala ålgräsängar och övrig flora och fauna i angränsande vikar.

Övriga verksamheter

På föreningens årsmöte i januari föreläste Kristian Littke om LOVA-projektet *Vatten Värt att Värna* och åtgärder inom projektet *Åtta Fjorðar plus*. Under Naturskyddsföreningens kampanjvecka "Max 5" i september höll Eva Ejderström ett föredrag på biblioteket i Skärhamn om konsumtion av kläder och dess miljöbelastning.

Föreningen deltog i flera aktiviteter under *Framtidsveckan* under maj månad som arrangerades av Omställning Tjörn.

Från mitten av maj till mitten av juni visades en fotoutställning om biologisk mångfald på Billströmska folkhögskolan och i lokalerna i Sundsby.